

Publicat el 30-1-2005 a "Levante - EMV".

"Fa un temps, els límits al creixement estaven lluny en el futur. Hui són molt evidents. Una vegada, el concepte de col.lapse era impensable. Ara comença a entrar en el discurs públic -tot i que ho fa encara com un concepte acadèmic, hipotètic i remot. Pensem que haurà de transcórrer una dècada més abans que les conseqüències de la translimitació siguin clarament observables i dues dècades fins que el fet de la translimitació siga generalment reconegut". (Meadows, D.; Randers, J. i D. Meadows: *Limits to Growth: The 30-Year Update*. White River Junction (VT), Chelsea Green, 2004, p. xxii).

El món enllà dels límits

Ernest García *

Una notícia del 2004 que ha passat quasibé desapercebuda: *ja s'han ultrapassat els límits al creixement*. L'engrandiment físic (demogràfic i econòmic) de les societats humanes ha superat ja la capacitat del planeta per subministrar recursos i absorbir residus. Ja vivim per damunt del que la Terra pot sustentar. A partir d'ara, les preguntes interessants no inquiriran sobre les formes de prolongar l'era ascendent del món industrial, sinó sobre les possibilitats -si és que n'hi ha- d'organitzar la davallada d'una manera que resulte compatible amb el manteniment de la vida civilitzada. Les propostes escaients i constructives no versaran ja sobre el desenvolupament sostenible sinó sobre les diferents perspectives del post-desenvolupament.

Diverses fonts han coincidit de forma independent en el diagnòstic adés resumit. En l'última edició de l'*Informe sobre el Planeta Viu*, el WWF (World Wildlife Fund), una organització acostumada a la circumspècció, ha fet seus els càlculs de petjada ecològica que indiquen que l'ús humà dels sistemes renovables supera la capacitat natural de reposició en més d'un vint per cent (vegeu el gràfic adjunt). Cap a 1960, la població i el consum humans deixaven la seua empremta sobre la meitat de la superfície biològicament productiva del globus terraquí. D'aleshores ençà, el planeta ha esdevingut massa petit. En algun moment, al llarg dels anys vuitanta del segle passat, els límits van ser traspassats.

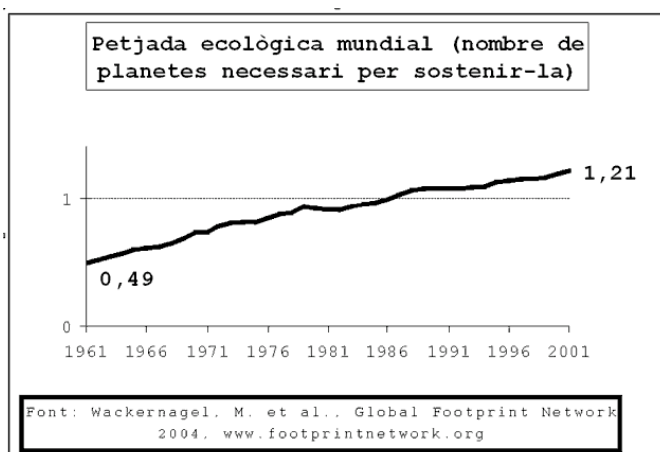
També l'any passat va publicar-se la revisió, actualitzada tres dècades després, del famós informe al Club de Roma sobre els límits al creixement. La primera versió causà al seu dia un debat tempestuós i, més tard, va caure en un curiós oblit a mitges: tothom recorda que s'alçà soroll, però molt poca gent reté en la memòria l'argument. En poques paraules, venia a mantenir que el creixement simultani de la població, el capital, el consum de recursos i la contaminació havia de desembocar, cas de no aturar-se a temps, en una situació de translimitació (d'ultrapassament dels límits establerts per un planeta finit) i, eventualment, en un col.lapse demogràfic i econòmic. Era, en qualsevol cas, una prospectiva a llarg, molt llarg terme. Fins i tot el pitjor dels escenaris examinats acceptava que l'expansió podria continuar fins a la segona dècada del segle XXI.

La revisió recent diu sobretot dues coses. Que ja s'ha entrat, des de fa més d'una dècada, en la fase de translimitació. I que, per tant, el col.lapse provocat per la manca o la feblesa d'una resposta en temps oportú i d'abast suficient és més probable que en 1972 (i més difícil de contrarestar, perquè l'eventual transició ordenada a la sostenibilitat exigiria ara una fase prolongada de decreixement).

Trobe que el debat sobre els límits al creixement és més actual que mai. Perquè tot justament ara, en els propers deu o quinze anys, hom podrà saber si Dana Meadows i els seus col·legues tenien o no raó. Com a observador interessat de la marxa del món, tot el que puc dir és que, fins ara, els seus models més ombrívols estan encertant-la de cap a cap.

Què té a veure tot això amb les polèmiques valencianes de hui? Per exemple: que la qüestió no és si cal urbanitzar el que queda de la costa de forma compacta o dispersa, sinó si la capacitat acumulada en el sector de la construcció pot o no aprofitar-se per fer negoci amb una desurbanització ordenada (i sí, els paisatges recuperats permetrien d'encabir fins i tot algun camp de golf). Per exemple: serem o no capaços de viure dignament amb l'aigua que tenim? Etc., etc. Des de la consciència dels límits, la gent del moviment ecologista, el personal que crida salvem això o salvem allò, no s'oposa al progrés: defensa el refinament de la vida civilitzada enfront de l'excés que l'amenaça. És la creença que no hi ha límits la que ens porta de cap a les cavernes.

Pessimisme? Bo, d'ací a quatre dies coneixerem la resposta.

Imatge: Relació entre els recursos que es consumeixen i els disponibles per any.

* *Universitat de València*

Fitxer baixat de <http://www.terracritica.org>